

บทที่ 2 ระเบียบวิธีการวิจัย

- ลักษณะประชากรเป้าหมาย
- การสุ่มตัวอย่าง
- วิธีการรวบรวมข้อมูล
 - เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
 - วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล
- การประมวลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ลักษณะประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายของการวิจัยเรื่องนี้ ก็คือสตรีบางประเภท(หญิงโสเภณี) ที่มีอาชีพค้าประเวณีอยู่ในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ ซึ่งอาศัยและประกอบอาชีพอยู่ตามสถานโสเภณี สถานอาบอบนวด โรงแรม บ้านเจ้าของกิจการ สถานบริการต่าง ๆ ตลอดจนถึงเช่าหรือห้องเช่าของตนเอง ซึ่งตามรายงานการประชุมการควบคุมกามโรค จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2526 ปรากฏว่ามีสตรีบางประเภทอยู่ในจังหวัดสงขลา(ไม่รวมในเมืองหาดใหญ่) ประมาณ 2,000 คน มีสำนักอยู่ 48 สำนัก และในเมืองหาดใหญ่ประมาณ 6,000 คน มีสำนักอยู่ 91 สำนัก¹ แต่เนื่องจากจำนวนหญิงบางประเภทและสำนักมีการเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้ไม่สามารถทราบตัวเลขที่แน่นอนได้ อย่างไรก็ตาม จากหลักฐานรายงานของศูนย์กามโรคเขต 9 จังหวัดสงขลา และหน่วยกามโรคอำเภอหาดใหญ่ ปรากฏว่าในจังหวัดสงขลา(ไม่รวมเมืองหาดใหญ่) มีสตรีบางประเภทและสำนักที่ศูนย์สามารถควบคุมได้อยู่ 1,856 คน อยู่ในตัวเมืองสงขลา 532 คน และมีสำนัก 23 แห่ง² และในเมืองหาดใหญ่ซึ่งได้สำรวจเมื่อวันที่ 1-2 กรกฎาคม 2526 ปรากฏว่ามีสตรีบางประเภทและสำนักที่สามารถควบคุมได้อยู่ 2,343 คน และมีสำนักอยู่ 107 สำนัก³

¹ จากรายงานการประชุมการควบคุมกามโรคจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2526 (เอกสารโรเนียว)

² จากรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายควบคุมแหล่งระบาคกามโรค ศูนย์กามโรคเขต 9 สงขลา ประจำปีงบประมาณ, 2526 (เอกสารโรเนียว)

³ จากรายงานการสำรวจแหล่งแพร่กามโรคในหาดใหญ่ของหน่วยกามโรคอำเภอหาดใหญ่ สำรวจระหว่าง 1-2 กรกฎาคม 2526 (เอกสารโรเนียว)

ดังมีรายละเอียดดังนี้

สำนักโสเภณีและบ้านเจ้าของกิจการ	74	แห่ง	จำนวนหญิงโสเภณี	1,432	คน
โรงแรมที่มีหญิงโสเภณี	5	"	"	83	"
บาร์และไนท์คลับ	4	"	"	153	"
สถานอาบอบนวด	6	"	"	350	"
ห้องเสริมสวย	12	"	"	213	"
นวดแผนโบราณ	2	"	"	32	"
ร้านจำหน่ายอาหาร	4	"	"	80	"
			รวม	<u>2,343</u>	คน

จากการสำรวจของศูนย์กลางโรคเขต 9 สงขลา ครั้งล่าสุดระหว่าง 1-12 มกราคม 2527 มีจำนวนสตรีบางประเภทในจังหวัดสงขลา (ไม่รวมในเมืองหาดใหญ่) ที่ศูนย์ฯ สามารถควบคุมได้ ดังมีรายละเอียดดังนี้

สถานบริการ	นอกเมืองสงขลา		ในเมืองสงขลา	
	จำนวนสำนัก แห่ง	จำนวน คน	จำนวนสำนัก แห่ง	จำนวน คน
สำนักโสเภณีและบ้านเจ้าของกิจการ	56	999	28	371
โรงแรมที่มีหญิงโสเภณี	3	53	3	35
สถานอาบอบนวด	1	5	-	-
สถานบริการอื่น ๆ	2	18	6	32
รวม	62	1,075	37	438

ที่มา : ศูนย์กามโรคเขต 9 สงขลา

2. การสุ่มตัวอย่าง

ตามหลักวิชาการวิจัย การสุ่มตัวอย่างอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การสุ่มตัวอย่างชนิดที่ไม่ทราบโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่แต่ละหน่วยถูกเลือกขึ้นมาเป็นตัวอย่าง (Non-Probability Sampling) ซึ่งกระทำได้หลายแบบ ได้แก่ การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. การสุ่มตัวอย่างชนิดที่ทราบโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่แต่ละหน่วยถูกเลือกขึ้นมาเป็นตัวอย่าง (Probability Sampling) ซึ่งอาจทำได้หลายแบบ ได้แก่ การสุ่มตัวอย่างกระจายแบบง่าย (Simple Random Sampling) การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling) ⁴

เนื่องจากไม่สามารถทราบจำนวนที่ถูกต้องแน่นอนของสตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ รวมทั้งสถานประกอบอาชีพและจำนวนหญิงประเภทที่อยู่ในสถานประกอบอาชีพนั้น ๆ ว่าแต่ละสถานที่ที่มีจำนวนที่แน่นอนเท่าไร ประกอบกับเจ้าของสำนักหรือเจ้าของกิจการก็พยายามปิดบังข้อเท็จจริง เพราะกลัวจะเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ในเรื่องการกระทำผิดกฎหมาย ในเรื่องการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้ เป็นต้น ฉะนั้นเมื่อคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการที่จะติดต่อสัมภาษณ์หญิงบางประเภทให้ได้ตามจำนวนตัวอย่างตามที่กำหนดขึ้น คณะผู้วิจัยจึงได้ตัดสินใจเลือกสุ่มตัวอย่างตามประเภทที่ 1 คือ การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) แต่เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่ถูกต้องสมบูรณ์ สามารถที่จะเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้ จึงได้นำวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาใช้ควบคู่กันไปด้วย โดยเจาะจงสถานที่ที่สตรีบางประเภทประกอบการอยู่ 3 แห่ง คือ สำนักโสเภณี, สถานอาบอบนวด และบ้านเจ้าของกิจการ ทั้งนี้เพราะ เมื่อพิจารณาถึงแหล่งที่อยู่และแหล่งประกอบอาชีพของสตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่แล้ว พอจะแบ่งออกได้ดังนี้

⁴ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 4), กรุงเทพฯ : 2526, หน้า 108-109

1. สำนักโสเภณี
2. สถานอาบอบนวด
3. บ้านเจ้าของกิจการ (ไม่รับแขกที่บ้านต้องพาไปโรงแรมหรือที่อื่น ส่วนใหญ่มีมากในเมืองหาดใหญ่)
4. โรงแรม
5. สถานบริการอื่น ๆ ได้แก่ บาร์และไนท์คลับ ร้านเสริมสวย ร้านอาหาร และวัดโศกคอฟฟี่ชอป เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสตรีบางประเภทบางคนที่รับแขกที่พักของตนเอง ซึ่งอยู่ตามแฟลตหรือห้องเช่า

แต่เมื่อพิจารณาแหล่งดังกล่าวทั้งหมด เห็นว่า สำนักโสเภณี สถานอาบอบนวด และบ้านเจ้าของกิจการเป็นแหล่งที่ใหญ่ที่สุด ส่วนโรงแรมที่มีสตรีบางประเภทประจำอยู่น้อย ส่วนใหญ่ถูกนำมาจากที่อื่นเพื่อการหลบซ่อน ส่วนสถานบริการอื่น ๆ เช่น ร้านเสริมสวยก็คิ ร้านอาหารก็คิ บาร์หรือไนท์คลับก็คิ มักจะหาการค้าประเวณีโดยไม่เปิดเผย สตรีบางประเภทที่ประกอบอาชีพนี้ซ่อนร่างมาในรูปหญิงบริการเป็นส่วนใหญ่ ส่วนสตรีบางประเภทที่รับแขกที่พักของตัวเองก็ไม่เปิดเผยเช่นเดียวกัน ยากที่จะหาข้อมูลได้ คณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดแหล่งที่จะเจาะจงในการเก็บข้อมูลจาก 3 แหล่งคือ สำนักโสเภณี สถานอาบอบนวด และบ้านเจ้าของกิจการเป็นหลัก

ขนาดของตัวอย่าง จำนวนตัวอย่างที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดไว้ 200 ตัวอย่าง โดยประมาณว่าสตรีบางประเภทในเมืองสงขลาและหาดใหญ่ ที่ศูนย์กามโรคเขต 9 ควบคุมได้จากตัวเลขที่สำรวจเมื่อกลางปีพ.ศ.2526 ดังกล่าวข้างต้น มีอยู่ประมาณ 2,872 คน เมื่อใช้ตัวอย่าง 200 ตัวอย่าง ก็จะเท่ากับ 1 : 14 ของประชากรทั้งหมด ใน 200 ตัวอย่างนี้ กำหนดจะสัมภาษณ์แบบปกคิธรรมคา 190 ตัวอย่าง และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) 10 ตัวอย่าง โดยให้ผู้สัมภาษณ์มีส่วนร่วมแบบแขกที่ไปเที่ยวหาความสำราญหรือใช้เวลาพอสมควรเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้ถูกสัมภาษณ์

3. วิธีการรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เอกสารต่าง ๆ :-

3.1.1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสตรีบางประเภท การค้าประเวณีในเมือง สงขลา-หาดใหญ่ ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมจาก เอกสารเช่น รายงานประจำปี รายงานการประชุม รายงานสถิติต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศูนย์กัมโรคเขต 9 สงขลา และศูนย์กัมโรคหาดใหญ่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสาขาหาดใหญ่ กองกำกับการตำรวจภูธรหาดใหญ่และสงขลา กองกำกับการตรวจคนเข้าเมืองหาดใหญ่ สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดสงขลา ตลอดจนหนังสือพิมพ์ ที่ลงข่าวและบทความเกี่ยวกับสตรีบางประเภทและการค้าประเวณี

นอกจากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแล้ว ยังได้สัมภาษณ์หัวหน้างานดังกล่าว รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อหาข้อมูลประกอบการวิจัยในเรื่องนี้ให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แบบสอบถาม :-

3.1.2 ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์สมมติฐานในการวิจัยนั้น ได้มาจากการสัมภาษณ์สตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ ตามแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น แบบสอบถามมีเนื้อหาสาระอยู่ 7 ตอนด้วยกันตามแนววัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับมูลเหตุและสิ่งจูงใจของการอพยพเคลื่อนย้าย
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการเคลื่อนย้าย
- ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างที่อยู่ถิ่นฐานใหม่
- ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้รายจ่าย
- ตอนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพที่ทำอยู่และแนวทางชีวิตใหม่
- ตอนที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

นอกจากแบบสอบถามดังกล่าวแล้ว ยังได้กำหนดแบบสอบถามสำหรับสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยได้เพิ่มเติมข้อความต่อท้ายแบบสอบถามธรรมดา เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์แบบเจาะ

ลึกใช้เป็นแนวทางในการสอบถามและกรอกรายละเอียดโดยใช้เป็นคำถามเปิดรวม 4 ข้อคือ

- (1) มูลเหตุและสิ่งจูงใจที่แท้จริง รวมทั้งข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในการอพยพเคลื่อนย้าย
- (2) ความรู้สึกอารมณ์ที่มีต่อแขกและเจ้าของสำนักบริการ ชายแมงคา ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน (เช่น ความเป็นอิสระในการไปไหนมาไหน อาหารการกิน ปัญหาชีวิตประจำวัน การแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน ใครเป็นที่ปรึกษาหรือเมื่อมีปัญหา)
- (3) รายได้-รายจ่ายที่แท้จริงและการแบ่งสรรรายได้กับเจ้าของกิจการหรือนายหน้าหรือชายแมงคา เงินออม เงินส่งให้พ่อแม่ เป็นต้น
- (4) ทศนคติต่ออาชีพที่เขากระทำอยู่และแนวทางชีวิตใหม่ เช่น ความรู้สึกที่แท้จริงในอาชีพ ความคับแค้นและความเบื่อหน่ายต่อชีวิต ความคิดที่จะเลิกอาชีพและหางานทำใหม่ การแต่งงาน ความอยากกลับถิ่นฐานเดิม เป็นต้น

3.2 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

จากการไปติดต่อกับหน่วยงานโรคอำเภอภาคใหญ่ และศูนย์กรมโรคเขต 9 จังหวัดสงขลา ปรากฏว่า สถานที่ทั้งสองแห่งได้นัดให้สตรีบางประเภทจากสถานบริการต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของศูนย์ให้นำสตรีบางประเภทมาตรวจทุก 7 วัน โดยหมุนเวียนสลับเปลี่ยนกันมาที่สำนักโศเภณี สถานอาบอบนวด บ้านเจ้าของกิจการ และสถานบริการอื่น ๆ ไม่ช้ากัันในระยะ 7 วัน คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่า เป็นสถานที่ที่เหมาะสมในการสัมภาษณ์แบบบังเอิญ จึงได้คัดเลือกสัมภาษณ์ที่ศูนย์กรมโรคอำเภอภาคใหญ่ 5 ครั้ง โดยไม่ช้าวันกัน โดยใช้พนักงานสัมภาษณ์ซึ่งเป็นอาจารย์ในภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีการศึกษาระดับปริญญาโททั้งสิ้น และทุกครั้งที่ออกสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้ร่วมการสัมภาษณ์ทุกครั้ง หลังจากที่ได้สัมภาษณ์ที่หน่วยงานโรคอำเภอภาคใหญ่แล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลสตรีบางประเภทที่ทำงานในสถานอาบอบนวดมากพอตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ คณะผู้วิจัยจึงได้เจาะจงไปสัมภาษณ์สตรีบางประเภทเพิ่มเติมที่สถานอาบอบนวด "เจ้าพระยา", "พิงค์เลดี้" และสถานอาบอบนวดซึ่งมีลักษณะเป็นสถานค้าประเวณีมากกว่า

เป็นสถานอาบอบนวดอันแท้จริง ซึ่งอยู่ย่านตลาดใหม่อำเภอหาคีใหญ่ ได้แก่ สถานอาบอบนวด "ปารีส", "จินตนา", "หาคีใหญ่อาบอบนวด" และ "อาทามิ" นอกจากนี้ยังได้ไปสัมภาษณ์หญิง บางประเภทที่ร้านเสริมสวยและบ้านเจ้าของกิจการเพิ่มเติม เพื่อได้ข้อมูลจากตัวอย่างที่ กระจายไปตามแหล่งต่าง ๆ มากที่สุด สามารถรับนิคมขอเป็นตัวแทนของสตรีบางประเภท ทั้งหมดในเมืองหาคีใหญ่

ปัญหาของการเก็บข้อมูลในสถานโสเภณีหรือสถานอาบอบนวดหรือบ้านเจ้าของ กิจการก็คือ การขาดความร่วมมือ คณะผู้วิจัยจะต้องสร้างสถานการณ์ให้เกิดความร่วมมือเสีย ก่อน จึงจะได้รับความสะดวกเช่น จะต้อนนำผู้ที่คุ้นเคยกับสถานที่นั้นไปช่วยพูดให้เข้าใจ จะ ต้องให้พนักงานสัมภาษณ์บางท่านให้บริการในลักษณะเช่นเดียวกับแขกที่ไปท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายมากพอสมควร

สำหรับเมืองสงขลาได้ไปสัมภาษณ์สตรีบางประเภทที่ศูนย์กามโรคเขต 9 ซึ่ง ควบคุมแหล่งโสเภณีทั้งหมดในเมือง สงขลา และได้คัดเลือกสตรีบางประเภทในแหล่งที่ควบคุม มาตรวจทุก 7 วัน เช่นเดียวกับที่หน่วยงานโรคอำเภอหาคีใหญ่ โดยวันหนึ่งได้นักมา 3-4 สำนัก คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ 2 วัน ได้ข้อมูล 60 ตัวอย่างหรือประมาณ 1 ใน 3 ของตัวอย่างทั้งหมดที่ต้องการ เห็นว่าเพียงพอแล้ว ทั้งนี้เพราะลักษณะการประกอบอาชีพค้า ประเวณีของเมืองสงขลาและหาคีใหญ่แตกต่างกันหลายประการเช่น สถานที่บริการ แขกผู้มา รับบริการ รายได้ค่าบริการ เป็นต้น

4. การประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บข้อมูลในแต่ละวัน และเมื่อสิ้นสุดขั้นก่อนการเก็บข้อมูลแล้ว ได้มีการตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามทุกแบบสอบถาม ซึ่งได้มาทั้งหมด 203 แบบสอบถาม แต่คณะผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ 202 แบบ สอบถามเท่านั้น หลังจากนั้นจึงได้ลงมือดำเนินการแปลงคำตอบเป็นรหัสเพื่อสะดวกในการ วิเคราะห์ข้อมูล การลงรหัสใช้พนักงานที่เคยผ่านงานประเภทนี้มาแล้วและอยู่ในความควบคุม ของคณะผู้วิจัยอย่างใกล้ชิด ผลการลงรหัสเสร็จสิ้นลง ปรากฏว่าชุดแบบสอบถามหนึ่งชุดสา- มารถลงเป็นบัตรสำหรับวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ 2 บัตร การเจาะบัตรและ

การบันทึกข้อมูลลงแบบได้กระทำหลังจากนั้น หลังจากได้บันทึกลงแบบแล้ว การคำนวณและวิเคราะห์ได้กระทำในอันดับต่อไปด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกัน แล้วได้นำเอาข้อมูลที่คำนวณจากเครื่องคอมพิวเตอร์มาจัดทำเป็นรูปต่าง ๆ แสดงการกระจายความถี่และร้อยละ ตลอดจนรูปตารางไขว้ (Cross-Tabulation)

สำหรับวิธีการเสนอรายงานและการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพราะฉะนั้นในการเสนอรายงานการวิจัย จึงยึดหลักการบรรยายจากผลของการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการนำผลการวิจัยเชิงปริมาณมาสนับสนุนโดยใช้ค่าทางสถิติต่าง ๆ เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เป็นต้น สำหรับการวิเคราะห์เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่กำหนดขึ้นจะทดสอบด้วยวิธีการแบบไคสแควร์ (Chi Square) โดยจะเปรียบเทียบค่าที่มีนัยสำคัญในระดับ .05 และทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance Anova) และการวิเคราะห์จำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis)
